

ORSZÁGOS KÖZGAZDA TESTÜLET

Budapest, VIII., Népszínház-utca 31. szám. III. em. 6.

Telefon: 35-3-68.

EMLÉKIRAT

a Közgazdaságtudományi Kar önállósításáról

— Az Országos Közgazda kongresszus határozata alapján —

A KAR TÖRTÉNETE

A Közgazdaságtudományi Kar létesítését, annak történeti lefolyása a társadalmi és közgazdasági életviszonyok alakulásának szükségszerű következményeként állítja elénk.

Ez a szükségszerűség már a békeidők nyugodt szociális és gazdasági viszonyai között is erősen megnyilatkozott, de a háború és az azt követő idők kaotikus társadalmi és gazdasági életében egyenesen a parancsoló kényszerűségig fokozódott.

A jelenlegi Közgazdaságtudományi Kar feladatkörét nagyjából magában egyesítő főiskola megteremtésében az első nagyjelentőségű eseményt a *III. országos gazdakongresszus* állásfoglalása jelentette, amely a gazdasági szaktanárok, a földmivelésügyi minisztérium szakközegei és a vármegyei közigazgatási szakelődók kiképzése érdekében egyetemi fakultási jelleggel és jogokkal felruházott *mezőgazdasági főiskolának* Budapesten való felállítását indítványozta. Az Országos irodalmi és tanügyi szakosztálya ezt a javaslatot 1907-ben megismételve, az állatorvosi főiskola és az erdészeti főiskola beolvasztásával *mezőgazdasági egyetem* létesítését sürgette, amire az 1911. évi gazdakongresszus is csatlakozott.

Párhuzamosan ezzel *Balogh Elemér*, a »Hangya« vezérigazgatója 1900-ban a Magyar Gazdaszövetség kongresszusán egy másik mozgalmat indított meg egy *Közgazdasági Egyetem* létesítése érdekében, amely a mezőgazdasági, erdészeti és állatorvosi szakon kívül kereskedelmi, ipari és pénzügyi szakosztályokat is magában foglaljon.

A kereskedelmi körök ugyanez időtől fogva, főleg a német Handels-hochschule-mozgalom hatása alatt mind behatóbban foglalkoztak egyetemi jellegű *kereskedelmi főiskola* létesítésével. *Méhely Kálmán* pedig a Magyar Mérnök- és Építész-Egyletben, 1909 telén, széleskörű ankétot kezdeményezett a *kereskedelmi, vagy közgazdasági mérnök* nevelése érdekében. Végül, az 1911. évi *Országos Jogászgyűlés* élesen állást foglal az egyoldalú jogázképzéssel szemben, megállapítván, hogy: »Az általános jogi és államtudományi képzettség, amelyet a jogi oktatás mai rendszere nyújtani képes, önmagában még nem elégséges a hivatása magaslatán álló és nagy célok megvalósítására törekvő közigazgatás el látásához«

Mindezen előzményekre támaszkodva, a legtekintélyesebb hazai érdekképviselők 1911 december 6-án a Társadalmi Múzeum helyiségében értekezletet tartottak, amelyet követően, a Magyar Gazdaszövetség kezdeményezői prioritását elismerve, ennek helyiségében egyesületközi

bizottságot alakítottak, amely sürgősen munkába kezdett. A mezőgazdasági érdekképviseltek központjai: az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, a Magyar Gazdasövetség és a Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége; a kereskedelem részéről: az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés, a Magyar Kereskedelmi Csarnok és a Pesti Lloyd Társulat, továbbá a Magyar Pénzüntézetek Országos Szövetsége; végül az ipar képviselőiben: a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége, az Országos Iparegyesület, a Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesülete és az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület 1912 január havában kimerítő emlékirattal fordultak az országgyűlés mindkét házához és az összkormányhoz, amelyben önálló Közgazdasági Egyetem felállítását sürgették. E történelmi értékű emlékirat szerint: »A közgazdasági tudományok egyetemének felállítása nemzetünknek legfontosabb kulturális és közgazdasági érdeke. Az a nagy szellemi erő, amely ezidőszerint a túltömött tisztviselői pályákon az egyoldalú jogászi képzés miatt meddőségben senyved, az ilyen főiskola által a produktív pályákra terelődik. A Közgazdasági Egyetem célja az hogy a gazdasági tudományok összességét egyetemi szintvonalon művelje és terjessze; az ifjúságot a produktív pályákra vonzza és előkészítse és ezzel az ország kihasználatlan gazdasági erőit életre keltsen a legszélesebb alapon nyújtott gazdasági kiműveléssel a különböző gazdasági ágak összműködését létesítse. Hallgatóságából kerülnének ki az ipari és kereskedelmi ismeretekkel bíró gyakorlati mezőgazdák, szélesebb látókörű kereskedelmi és ipari vállalkozók, pénzügyi biztosítási és közlekedésügyi szakemberek, a gazdasági szakminisztériumok és a városi gazdasági ügyosztályok tisztviselői, külföldi gazdasági képviselők és a gazdasági tudományok tanárai...«

Ezt az emlékiratot, amelyet 1912. évi február hó 1-én terjesztettek elő a képviselőházban, az országgyűlés mindkét háza meleg érdeklődéssel egyhangúlag elfogadta és a kormány számára utasítást adott a Közgazdasági Egyetem létesítésére irányuló törvényjavaslat haladéktalan előterjesztésére. Az országgyűlés mindkét házának ünnepeles megnyilatkozása után a határozat végrehajtása az ország politikai, tudományos és közgazdasági életének teljes összhangjával sürgős ütemben megindult. Amde sanos, az 1912. év tavaszán a legélesebb mértékben kitört parlamenti krízis e munkálatokat megakasztotta, úgy, hogy e tárgyalások megint megakadtak. Ezt a kényszerű szünetet használták fel némelyek arra, hogy a fenti érdekképviseltek és az előkészítő-bizottság bármely tagjának meghallgatása nélkül, az akkori vallás- és közoktatásügyi miniszterrel való bizalmas megállapodás alapján a kir. József Műegyetemen egyéves közgazdasági szakosztályt szervezzenek.

E megoldás hiányosságát a szakkörök nyomban felismerték és ellene tiltakoztak. Elsőnek ismét a mezőgazdasági érdekeltség lépett akcióba, majd *Balogh Elemér* indítványára a »Hangya« 1917. évi március hó 13.-án tartott közgyűlésén a cselekvés terére lépett azzal, hogy egymillió korona tőkét, mint alapítványt ajánlott fel a kormánynak, hogy alapítójának, néhai Károlyi Sándor gróf emlékének megörökítésére ez összeg jövedelmével egy Budapesten felállítandó Közgazdasági

Egyetem létesítéséhez és fenntartásához az első anyagi eszközt megadja.

Innen kezdve már gyors léptekkel halad az ügy megvalósulása felé. Közéletben, sajtóban egyre több és súlyosabb hang szólal meg a Közgazdasági Egyetem megteremtése érdekében (így: Chorin Ferenc, Darányi Ignác, Lánczy Leó, Nagy Ferenc, stb.)

1917. év őszén gróf Zichy János veszi át az előkészítő-bizottság elnökségét és azonnal megbízást ad ifj. dr. Erődi-Harrach Bélának a Közgazdasági Egyetem szükségességét, feladatait, irányát és tanulmányi rendszerét, felölelő tanulmány elkészítésére. E tanulmány 1917 karácsonyára el is készült és azt a szakkörök, megvitatás után, magukévá is tették. A kérdés tehát már a teljes előkészítettség állapotában volt, amikor 1918 májusában, a király gróf Zichy Jánost kultuszminiszterre nevezték ki. A miniszter egyik legsürgősebb kormányzati feladatának tekintette, hogy ezt a már idestova két évtizede sürgetett és megvalósításra előkészített ügyet minél előbb befejezze.

A budapesti tudományegyetem tanácsának meghallgatása után a miniszter 1918. október havában szakértekezletet hívott össze, amely többek közt a következő javaslatokat tette:

»Közigazdaságtudományi fakultás, mint önálló egyetemi tudománykar szerveztessék, amelyből, amint a viszonyok engedik, önálló egyetem fejlődhet ki. A szervezés elveinek tisztázott volta, a kész szervezeti szabályok lehetővé teszik a miniszternek, hogy a létesítéshez szükséges utolsó intézkedéseket a legsürgősebben megtegye. Az új fakultás foglalja egy nagy egységbe az összes közigazdasági szakmákat. Olyan szakma, mint a mezőgazdasági, mely hosszabb előmunkálatokat kíván, később építtessék ki az új karban, de annak szervezési alapjai az alapító rendeletben biztosíttassanak. A közigazgatás ma tulajdonképpen közigazdasági igazgatás lévén, fontos, hogy a széleskörű közigazgatási képzés is felvételű legyen a tervezetbe. A fakultás szervezésével a minősítési törvény rendezése is gondoskodás tárgya legyen. A fakultás szellemére legyen irányadó, hogy annak munkája ne csak az előadások legyenek, hanem a komoly tevékenység súlypontja a szemináriumokra, az intézetek munkásságára és a speciális tanfolyamokra helyeztessék. Létesítése törvényhozásilag lenne kívánatos, de — tekintettel a törvényhozás munkásságának nehézségeire, — nincs kizárva, hogy rendeletileg hívassék életre az intézmény, mert arra nézve semmiféle törvényes rendelkezés nincsen, hogy Magyarországon egyetem csak törvényhozási úton lenne létesíthető. A Ratio Educationis is csak királyi rendelet, tehát már ez is megmondja, hogy a tervezett egyetemi intézet királyi rendelettel is létesíthető«.

Ezen, a megvalósítást egybehangzóan szükségesnek tartó vélemények alapján a miniszter az ügyet 1918 októberének végén a király elé terjesztette, akinek előzetes jóváhagyása elnyeretvén, a közigazdasági fakultás felállításának semmi akadály sem állott már útjába.

Ekkor kitört azonban a forradalom, amely nem teremthetett alkalmas helyzetet az egyetem ügyének végleges perfektuálására.

A proletárdiktatúra bukása után azonban az állami konszolidáció kialakulásával, a kormány a Közgazdasági Egyetem ügyét is elő-

vette. Szükségessé tette ezt nemcsak az, hogy a nemzeti összeomlás még erőteljesebben igazolta a közgazdasági és szociális képzésnek rendkívüli fontosságát, hanem a jogfolytonosság visszaállításával erről a közérdekű, a közgazdasági érdekképviselők húszéves törekvésének alkotmányos formák között tulajdonképpen már létrejött intézményéről nem lehetett megfelelkezni. *Huszár* Károly vallás és közoktatásügyi miniszter 1919. évi szeptember havában elővettette tehát az ügyet *Rubinek* Gyula földművelésügyi miniszterrel egyetértően, a mezőgazdasági osztály szervezetét kidolgozta. Tulajdonképpen csupán ez az, amivel az 1918-as szervezet módosult, illetőleg bővült, de ez is teljesen abban az irányban történt, amint azt már az 1918-as, elfogadott szervezet kijelölte. *Rubinek* Gyula, mint az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója, a földművelésügyi miniszterrel együtt vetették meg a mezőgazdasági szaknak alapjait s most, mint földművelésügyi miniszter, a tervezet kiépítéséről gondoskodott. A vallás- és közoktatásügyi tárcában 1919. évi november havában történt változás következtében ezeket a munkálatokat *Haller* István, az új vallás- és közoktatásügyi miniszter, azzal a szilárd elhatározással vette kezébe, hogy ezt a régóta húzódó és teljesen előkészített ügyet immár befejezi. Az 1883. évi I. törvénycikkben adott felhatalmazás alapján elkészítette a minősítési törvény rendeleti kiegészítését s azt illetékes minisztertársával letárgyalva, az egész ügyet minisztertanács elé vitte, amely az előterjesztést úgy általánosságban, mint részletekben változatlanul elfogadta s megadta a felhatalmazást a miniszternek az első tanárok kinevezésére. A minisztertanács 1919. évi december hó 22-én *Haller* István miniszter előterjesztésére úgy szervezeti, mint személyi tekintetben tulajdonképpen az 1918-as munkálatokat fogadta el s azt kormányrendeletben publikálta. Azért kellett ezt a módot választani, mert azt egyáltalán nem lehetett látni, hogy ilyen fontos s az ország közgazdasági érdekében sürgős reformkérdések tárgyalására mikor lesz alkalmas a magyar törvényhozás. A magyar kormánynak 1920. évi január 12-én kelt, 272—1920. M. E. számú rendelete ennélfogva alapító kormányintézkedés gyanánt szolgált mindaddig, amíg a kormány az ezen rendelet legfontosabb szervezeti jellegű alapvető intézkedéseit magában foglaló törvényjavaslata az 1920. évi XXXI. törvénycikkkel törvényerőre nem emelkedett.

A KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR SZERVEZETE ÉS TANTERVE

A Közgazdaságtudományi Kar eredetileg a következő szakcsoportokra oszlott:

- a) egyetemes közgazdasági szak;
- b) mezőgazdasági szak;
- c) kereskedelmi szak, a kereskedelmi iskolai tanárképzővel;
- d) konzuli és külképviseleti szak.

Később azonban, magának a Karnak kezdeményezésére, a nyert tapasztalatok alapján, bizonyos racionális összevonás történt és ennek eredményeképpen a Karnak jelenleg a következő szakcsoportjai vannak:

- a) közigazgatási szakosztály;
- b) mezőgazdasági szakosztály;
- c) kereskedelmi szakosztály, a felsőkereskedelmi iskolai tanárképzővel és átmeneti revizori tanfolyammal.

Ez a racionalizálás a tanterv és vizsgarend egyidejű átszervezésével kapcsolatban hajtatott végre.

Amíg ugyanis az eredeti tanterv szerint — a mezőgazdasági kivételével, — az összes szakok tanmenete az első négy félévben azonos volt és csak innen kezdve specializálódott tovább és amíg az eredeti vizsgarend értelmében két alapvizsga és — már az abszolutórium birtokában, — három államvizsga sikeres letétele volt szükséges a közgazdasági oklevél megszerzéséhez, addig az új tanterv már a kezdetkezdetén is specializált tanulmányoknak ad helyet a különböző szakosztályok tanmenetében, a vizsgarend pedig oly módon egyszerűsítettet, — hogy a kötelező kollokviumok letételén felül a közigazgatási szakosztályon négy, a mezőgazdaságin és a kereskedelmin pedig három-három szigorlat sikeres letételéhez van kötve a közgazdasági, ill. mezőgazdasági oklevél elnyerése.

Ezt a tanterv- és vizsgarendváltoztatást a szerzett tapasztalatoknak alapján, maga a Közgazdaságtudományi Kar azon meggyőződéstől áthatva hozta javaslatba, hogy általa célkitűzéseit még inkább szolgálhassa. A változás óta

a Közgazdaságtudományi Kar tanterve — az anyagi lehetőségek korlátainak tekintetbevételével, — ideálisnak és mint ilyen, megbonthatatlanak mondható.

A *közigazgatási szakosztály*, melynek feladata a közigazgatás körében a fogalmazási tennivalók ellátására hivatott állásokra megfelelő szakembereket nevelni, ennek megfelelően, az egyoldalú jogi képzéstől eltérőleg a tisztán jogi studiumokkal bizonyos vonatkozásban csak kevésbé, bizonyos vonatkozásban azonban (közigazgatási jog és annak egyes részei) alaposabban is foglalkozik a jog- és államtudományi karoknál, másrésről pedig hallgatóinak a modern és jó közigazgatás ellátásához annyira nélkülözhetetlen közgazdasági, szociális és technikai ismeretek alapos megszerzését is kötelezővé teszi.

Ezen szakosztály kötelező tárgyait hat csoportba sorozhatjuk:

- a) *közigazgatási és államtudományi* jellegű tárgyak;
- b) *közgazdasági* jellegű tárgyak;
- c) *jogtudományi* jellegű tárgyak;
- d) *mezőgazdasági* jellegű tárgyak;
- e) *kereskedelmi* jellegű tárgyak;
- f) *általános* jellegű tárgyak.

Mint látható, a közigazgatási szakosztály által felölelt kötelező tárgyak a közigazgatás bármely körében működő tisztviselőnek olyan speciális szakismereteket és emellett olyan általános, széles, nagylátókörű tudást biztosítanak, amely nemcsak egész közigazgatásunk jelenleg egyoldalúan jogászai, bürokratikus szellemének nagyon is szükséges átférmálására, hanem a jó közigazgatáshoz elengedhetetlen általános közigazdasági és szociális tudás és mentalitásnak gyakorlati érvényesülésére is megadja a lehetőségeket.

Ugy érezzük, nem kell külön kihangsúlyoznunk, hogy a modern, jó közigazgatásnak mennyire a közönség tényleges szükségletein, életviszonyainak reális ismeretén és nem a rideg igazgatás, hanem a megértő, és belátó segítős és támogatás szellemén kell felépülnie. Ehhez azonban az egyoldalú, merev jogászképzés útján nem lehet eljutni. A Közigazgatástudományi Kar közigazgatási szakosztálya ennél fogva olyan rendkívüli fontos missziót tölt be a jövő jó közigazgatásának kiépítésében, amely fennállásának pusztán indoklásán felül legmesszebbmenő kiépítésének és támogatásának szükségét is igazolja.

Nem kell továbbá megfélekednünk arról sem, hogy e szakosztály keretében egy nyugati, vagy nemzetiségi nyelv tanulása is kötelező, — amellett a szemináriumok és praktikumok egész szervezete a képzésnek erős gyakorlati jelleget biztosít.

A mezőgazdasági szakosztály célja a mezőgazdasági pályára készülő egyéneknek a mezőgazdasági tudományok állásának megfelelő képzést adni.

A szakosztály kötelező tárgyai így csoportosulnak:

- a) alapvető *természettudományi* tárgyak;
- b) ezekre épített reprezentatív *mezőgazdasági* tárgyak;
- c) mezőgazdasági vonatkozású *műszaki* tárgyak;
- d) *speciális mezőgazdasági* kollégiumok;
- e) mezőgazdasági *üzemteni, becsléstani és számviteli* tárgyak;
- f) *általános gazdasági* tárgyak;
- g) *közgazdasági* jellegű tárgyak;
- h) *jogtudományi* jellegű tárgyak;
- i) *kereskedelmi* jellegű tárgyak.

A szakosztályon az elméleti oktatással párhuzamosan intenzív gyakorlati képzés is folyik, amely távolról sem alárendelt az elmélettel szemben, mert minden tárgykörrel kapcsolatban demonstrációs gyakorlatok, szemlék, rendszeres tanulmányi kirándulások szerepelnek. A magasabb évfolyamú hallgatók pedig a sőregpusztai tangazdaságban aktíve is résztvesznek a gazdasági munkálatokban.

A mezőgazdasági szakosztállyal kapcsolatban kénytelenek vagyunk rámutatni azokra, a tényleges szükségletek és a helyzet fel nem ismerésén alapuló tévedésekre, amelyek a mezőgazdasági szakosztály képzését alapvetően elhibázzottnak tartják, a tudományos elemnek a gyakorlati ismeretszerzéssel szemben való túlméretezése folytán. Ezek a tévedések a mezőgazdasági szakosztály célját és feladatát összetévesztik a

gazdasági akadémiákéval. Pedig a kettőnek egész más vágányokon kell haladnia. Az akadémiák a tisztán gyakorlati képzés kitűnően bevált otthonai, míg a Közgazdaságtudományi Kar mezőgazdasági szakosztálya a mezőgazdaság tudományos továbbfejlesztésének, a nélkülözhetetlen elméleti vizsgálódások és azok elterjesztésének fellelőjére kell, hogy legyen. Az akadémiák feladata gyakorlati gazdát nevelni, a Közgazdaságtudományi Kar mezőgazdasági szakszaktályának a feladata: a magasabb, tudományos elméleti képzést biztosítani hallgatóinak, hogy azok az agrárpolitikai pályákon, földművelésügyi minisztériumban, érdekeképviselőknél, a szakközigazgatásban, stb. a legnagyobb haszonnal tevékenykedhessenek a köz javára. A gazdasági akadémia csak - gazdát nevel, a közgazdaságtudományi Kar mezőgazdasági szakosztálya pedig széles közgazdasági látókörrrel bíró, irányítási, vezetni tudó agrárpolitikust.

Emellett tévedés azt hinni, hogy a Közgazdaságtudományi Kar a gyakorlati képzést elhanyagolja. Ellenkezőleg: a szükséghez mérten nagy súlyt helyez rá. Ezt a célt volt hivatva fokozottabban mértékben szolgáltni a Kar azon törekvése is, amellyel a közelmúltban a jelenlegi sőregi tangazdaságunknál sokkal közelebb: a főváros környékén fekvő, mintegy 300 holdas tangazdaság megszerzésére törekedett. Ezen birtok megszerzése a tanári kar által e célra gyűjtött összegből, *az állami költségvetés legcsekélyebb megterhelése nélkül* történni lehetett volna meg, de a felsőbb jóváhagyás hiánya e tervet lehetetlenné tette.

Egyébként a gyakorlati képzés illusztrálására álljanak itt a mezőgazdasági szakosztály statisztikai adatai, melyek szerint a hallgatók *31 százalékáa szülei birtokán nőtt fel*, 8,5 százalék több évet, 11 százalék legalább egy évet töltött gyakorlaton 3 százalék külföldi gazdaságban, 19 százalék ismételt nyári gyakorlaton volt, 14 százalék sőregi tangazdaságunkban volt nyáron gyakorlaton, 12 százalék hazai gazdasági akadémiát végzett, — és csak 1,5 százalékának *nem volt gyakorlati képzettsége*.

A kereskedelmi szakosztály célja:

1. hogy a kereskedelmi irányú tudományok szakszerű műveléséről gondoskodják;

2. hogy a magyar kereskedelemnek, bankoknak, biztosító intézeteknek, iparnak és közlekedésnek elméletileg és gyakorlatilag olyan szakavatott vezetőket képezzen, akik irányításra, útmutatásra, kezdeményezésre és szervezésre hivatottak;

3. hogy a gyakorlat embereinek tudományos továbbképzését intézményesen előmozdítsa;

4. hogy közigazgatásunk, pénzügyi igazgatásunk, külképviseletünk, mezőgazdaságunk jövődjét vezetőit megfelelő magángazdasági és kereskedelmi ismeretekkel felruházza.

A kereskedelmi szakosztály tantervében a kötelező tárgyaknak következő csoportját látjuk:

- a) kereskedelmi szaktárgyak;
- b) földrajzi, áruismereti tárgyak;
- c) közgazdasági tárgyak;
- d) jogi tárgyak.

Ezeket a szintétikus, széles szaktudást biztosító tárgycsoportokat, a szintén kötelező szemináriumok és praktikumok egész sora egészíti ki, amihez csatlakozik egy nyugati nyelv kötelező tanulása és tizenkét más nyelv fakultatív tanulhatása is. Így csupán sajnálatos félrevezetettségen alapulóknak kell tekintenünk azokat a vádakat, amelyek a gyakorlati képzés teljes hiányáról beszélnek. A Közgazdaságtudományi Kar kereskedelmi szakosztályán nagyon intenzív és nagyon szigorúan vett gyakorlati képzés is folyik, amiről bárki bármikor könnyen meggyőződést szerezhet. Hogy az elméleti képzés dominál, az az egyetemi oktatás természetes feladatából önként kell, hogy következzen.

A kereskedelmi szakosztály ezen felül a *felsőkereskedelmi iskolai tanárképzésről* is gondoskodik. Hogy a tanárképzés szerencsésebb megoldást nem nyerhetett volna, az már abból is következik, hogy — szaktárgyat *tanítani* csakis a kapcsolatos összes ismeretek megszerzése után lehetséges, amit viszont kizárólag egy széles egyetemi alapon szervezett tanterv biztosíthat.

Ugyancsak a kereskedelmi szakosztály vállalta 1926. óta a *revizorképzés* felelősségteljes feladatát is. A külföldön, de különösen Angliában és az Északamerikai Egyesült Államokban annyira bevált revizori intézmény tekintélyét, megbízhatóságát és eredményességét csupán egy igen magas nivójú elméleti és gyakorlati képzés biztosíthatja. A revizort nemcsak felülvizsgáló- és nyomozóközegnek kell tekinteni, hanem a közgazdasági élet szervei helyes irányban történő továbbfejlődésének és egy egészen új, egységes, etikai tartalommal telített közgazdasági közfelfogásnak kialakítója és biztosítójaképpen. Ezt a feladatot csakis egy organikus, általános közgazdasági tudással és e mellett elméleti és gyakorlati speciális ismeretekkel biztosan rendelkező szakember láthatja el. Ehhez pedig a Közgazdaságtudományi Kar szakirányú nevelése nélkülözhetetlen.

A fentiekben voltunk bátrak rámutatni a Közgazdaságtudományi Kar tantervének és az ebből folyó elméleti és gyakorlati képzésnek igen szerencsés, igen eredményes és organikus egységénél fogva megbont-hatatlan felépíttetésére.

Később még szeretnénk fokozott hangsúllyal utalni eme tények nagy jelentőségére és mindazon tervezett intézkedések végzetes kihatására, amelyek ezen tanterv és képzés egységét bármilyen módon is megbonthatnák.

A Közgazdaságtudományi Kar munkásságának eredményei :

Jól tudjuk, hogy egy egyetem munkásságának lemérhető, statisztizálható eredményei alig vannak, mert éppen az hiányzik munkásságából, ami a kézzelfogható, konkrét mérőegységet biztosíthatná: a kvantitás.

Különösen vonatkozik ez a tudományegyetemekre és így a Közgazdaságtudományi Karra is.

A Közgazdaságtudományi Kar igazán eredménydús 12 évéről statisztikai emlékművet állítani majdnem lehetetlen, mert működésének igazi eredményei szellemi értékek, kvalitásbeli produktumok.

Mindazonáltal rendelkezésre áll néhány olyan számadat, amelynek megvilágításában ezek az eredmények láthatókká válnak.

Igen tanulságos pl. a hallgatók számának alakulása.

Szakosztály	Hallgatók száma az											
	1920/21	1921/22	1922/23	1923/24	1924/25	1925/26	1926/27	1927/28	1928/29	1929/30	1930/31	1931/32
	tanévben											
Közigazgatási	211	244	265	270	171	138	143	131	153	185	220	192
Mezőgazdasági	152	354	512	494	352	257	222	235	241	236	240	222
Kereskedelmi	457	1164	1981	1667	1093	876	563	615	632	605	712	709
Keresk. tanárképző	—	—	—	—	—	—	210	260	334	350	317	282
Összesen	820	1762	2758	2431	1616	1271	1138	1241	1360	1376	1489	1405

A fenti táblázatból az tűnik ki, hogy a Közgazdaságtudományi Kar iránt a pályaválasztás előtt álló ifjúság és a szülők mindenkor nagy bizalommal viseltettek, aminek következtében a Kar, népessége — nem is számítva az első évek túlszofaltságát — 1400 körül stabilizálódván, hazánk egyik legnépesebb főiskolájává vált.

Ha keressük ennek okait, legelső sorban a *közfelfogás gyökeres megváltozását* kell említenünk, amiben nem utolsó szerepet játszott a kormány, parlament, hivatalos testületek, érdekképviselők és közélet vezető funkcionáriusainak szóval és írásban minden lehet alkalommal hangoztatott azon figyelmeztetése, hogy az egyoldalú latejner-nevelés és szellem veszélyeinek és ennek folyományaként az ország fokozatos életképtelenné válásának megelőzésére közgazdasági, tehát reális nevelésben kell részesíteni a felnövekedő fiatalságot. Ezt a figyelmeztetést a figyelmeztetettek komolyan is vették és nem kis részben ennek következményeként fordult a Közgazdaságtudományi Kar felé a pályaválasztás előtt álló ifjúság figyelmé és bizalma. Ez a bizalom a Közgazdaságtudományi Kar 12 évi munkássága által olyan fényes igazolást nyert és ennek következtében ma már annyira erős, hogy még az évről-évre megismétlődő támadások és az állandósult megszüntetési törekvések elkedvetlenítő hatása ellenére is állandóan 1400 hallgatót biztosít a Közgazdaságtudományi Kar számára.

A második ok, amely a Közgazdaságtudományi Karnak 1400 hallgatót biztosít az, hogy ezen Karra (a közigazgatási szakosztály kivételével) *felsőkereskedelmi iskolai érettségivel* is be lehet iratkozni. Ez a körülmény igen nagy méltánylást érdemel, mert a zsenge gyermekkortól kezdődően az egyetemi diplomáig egy fokozatosan bővülő, specializálódó és úgy tudományos, mint praktikus értékében mind mélyebbé váló, reális életszemléletet biztosító nevelést tesz lehetővé. Hogy ez az egyoldalú humánisztikus, vagy akár ennél bizonyos irányban már modernizáltabb középiskolai és a szintén egyoldalú jogi egyetemi neveléssel

szemben mennyire szükséges, azt éppen a hivatalos és felelős körök bizonyítják azáltal, hogy ezen nevelés fontosságára minden alkalommal rámutatnak és annak igénybevételére a szülőket és ifjúságot animálják.

Ugy hisszük, hogy egy egyetem, amelynek csak azért nincs 1400-nál is jóval több hallgatója, mert az ujonnan felvehető hallgatók száma korlátozva van, bőven igazolja fennállásának indokoltságát és hallgatóinak bizalmát.

Nem kevésbé tanulságos a *hallgatók szakosztályok szerinti tagozódásának* vizsgálata. Megállapítható, hogy a kereskedelmi szak hallgatói az összlétszámnak mintegy 50—70 százalékát teszik ki, vagyis az egyetemet tényleg benépesítő, legkedveltebb, legfrekvenciáltabb pályaválasztási törekvés fényesen igazolja a Kar felállításának célját: a reális, nem latejnerpályákra való képzés lehetőségének biztosítását. Ebből a számadatból a napnál világosabban tűnik ki, hogy a Karra tényleges szükség van, tehát hogy nemcsak a később leszámítható lehetőségek nyújtása céljából volt szükség a Kar megteremtésére, hanem a már meglévő, tényleges kereslet kielégítése miatt, tehát nem hazard kísérlet volt a Kar felállítása, hanem az adott, fennálló körülmények kényszerítő erejének következménye. Miután a hallgatók számának és összetételének alakulásából az tűnik ki, hogy a legutóbbi évek sem mutatnak változást e körülmények fennállása tekintetében, a Kar megszüntetése azt jelentené, hogy a való élet követelményeivel szemben, egy tisztán akaratú elhatározásból, nem indokoltan, sőt minden a valóságban ható körülmény által ellenezve, olyan intézkedés történnék, amelynek ódiomát felelős tényező nem vállalhatja.

Ha a Karon *végzetek számát* vizsgáljuk, amely kb. 1000-re rúg, azt látjuk, hogy 1000 reális gondolkodású, nem mindent az államtól váró, széles, mélytudású, nagy képzettségű egyén lépett a nehéz magyar élet küzdő terére. Ezeknek az ifjaknak egyetemi kiképzését a Közgazdaság tudományi Kar nemlétében is meg kellett volna oldani valahogy. Mert ez az ezer főnyi tömeg — éppen az egyetemi felvételnél érvényesülő érettségi cenzus folytán — a középiskolák jeles és jó rendű tanulóiból került ki tulnyomórészen, akiket — a Közgazdaságtudományi Kar nemlétében — nem lehetett volna egyszerűen negligálni, minden vágyuk és joguk ellenére az egyetemi képzésből kirekeszteni. Egész valószínű, hogy ezek legnagyobb része a jogi fakultásokra tódult volna és így két lehetőség állt volna elő: vagy olyan méretű *túlprodukción*, amely a már is meglévő túlprodukciónal együtt a jogi pályán elhelyezkedni akarók ebbeli törekvését teljesen kilátástalanná tette volna, az ügyvédek továbbproletarizálódását pedig rohamlépésben segítette volna elő, nem is szólva az egyoldalú jogászképzés veszélyeinek továbbfokozásáról, amit éppen a mindenkori kormányok igyekeztek megakadályozni, vagy pedig, ha egy korlátozott felvételi kerettel számolunk, úgy az eredetileg is jogi pályára készülőknek legalább is egy jelentős részét elütötte volna ezen életpályájára való készülési lehetőségeitől, egész életüknek súlyos defektust adva ezáltal.

A Közgazdaságtudományi Karra tehát már csak ezért is nagy szükség volt és van, sőt éppen a többi egyetemek azok, amelyeknek a Kar

fennmaradásához — általa tehermentesítetté — a legtöbb érdekük fűződik.

De ez az ezer diploma nemcsak szükségmegoldást, levezető csatornát jelent, hanem ezer nagy képzettségű munkást a magyar társadalom számára. Igaz ugyan, hogy jelentős részük nincs abban a helyzetben, hogy munkakedvét és tudását tényleg kifejtse, mert nem tudott ezideig elhelyezkedni, de ezek arányszáma — és erre jólesően kell rámutatnunk — nem rosszabb, sőt bizonyos irányban jobb is a többi diplomásokénál. Az új közigazgatászat munkálatai még folyamatban vannak és így a legújabb adatok hiányzanak, de akiknek módjuk van a diplomásokkal állandó érintkezésben lenni, tudják, ha nem is statisztikai értékkel, hogy a közigazdák a mostoha elhelyezkedési lehetőségek közt is, hosszabb-rövidebb várakozás után, megtalálják megélhetésük forrásait. Egy-két évvel ezelőtt lezárt statisztikai adatgyűjtés azonban konkrét számokkal is szolgál.

Eszerint a közigazgatási és külügyi szakos abszolvártak 65.35%-a, a mezőgazdasági szakosok 60.76%-a, a kereskedelmi szakosok és felső kereskedelmi iskolai tanárképzősöknek pedig 50.88%-a tudott elhelyezkedni.

Amidőn rámutatunk arra, hogy ezek az arányszámok a jogvégettekénél semmivel sem rosszabbak, a gépészmérnökökénél pedig jobbak is, örömmel állapíthatjuk meg, hogy az élet igazolta a Közgazdaságtudományi Kart és dacára az ellene irányuló állandó és tendenciózus támadásoknak, végzettségeit a mai viszonyokhoz mérten igen nagy számban akceptálta.

Sőt — és ez a Közgazdaságtudományi Kar legszebb, legdöntőbb igazolása — a legutóbbi 3 év alatt az elhelyezkedett közigazdáknek mindössze 3.7%-a vesztette el elbocsátás következtében kenyerét! Ez az arányszám azt mutatja, amit egyébként a munkaadók általános kifejezett elismerése is támogat, hogy a közigazdák, bármily pozícióba kerültek is, csakhamar nélkülözhetetlenné váltak, olyannyira, hogy elbocsátások esetén is őket a legvégső lehetőség határáig megtartják. Pedig tekintettel éppen a kereskedelmi, ipari és mezőgazdasági élet összeroppanására és arra, hogy a magánvállalat kevesebb szociális felelősséggel kezeli e kérdést és tekintettel másrészt arra, hogy közigazdánk zöme ezen az ingoványos talajon próbált gyökeret ereszteni, ennek a 3.7%-os arányszámnak a jelentősége még inkább kidomborodik!

Nem statisztizálható, de döntő fontosságú az a tény is, hogy a közigazdákkel feletteseik mindenütt kifejezetten meg vannak elégedve, úgy köteleességteljesítésük, mint tudásuk és törekvésük tekintetében. Ezt bizonyítja az is, hogy az elhelyezkedett közigazdáknek mintegy 8%-a egészen kivételes karriért futott meg életéveinek és hivataltal működésének általában csekély számához viszonyítottan, de a kis illetményekkel dotált állásokban levő közigazdák nagy része is rövidesen állásához nem mérten nagy, diszpozitív, önálló munkakört kap. Mi lehet ennek az oka, ha nem az, hogy az okl. közigazda munkája kiemelkedően jó, hogy az okl. közigazda képzettsége, fegyelme, munkavágya első helyen áll?

De nem szabad kifelednünk a Közgazdaságtudományi Kar tizenkét évi munkásságának eredményei közül azt a magasnívójú *tudományos munkásságot* sem, amely — közgazdasági-szociális irodalmunk közismert szegénységét és avultságát tekintve — igazán uttörő és hézagpótló értékeket teremtett. Ha másért nem: ezért is érdemes volt megteremteni e Kart, mert ezen szakirodalmunk elhanyagoltsága már-már kulturszégyent jelentett az osztrákok és csehek jól fejlett és állandóan frissülő irodalmával szemben.

És itt nem annyira a **professzorok** és magántanárok tudományos munkásságára hivatkozunk, akik ezt munkakörük természetes folyamánként fejtik ki és akik személyileg, közgazdaságtudományi kari megbízatásuk nélkül is dolgoznának. Hanem a Közgazdaságtudományi Kar **által** nevelt fiatal tudományos gárdára, amely a Kar nélkül elveszett volna, nem nevelődött volna fel olyan terebélyesre, ami egy tizenkét éves multtal rendelkező egyetemenél egyenesen kivételes jelenségnek tekinthető. Nem számítva a könyvalakban megjelent, egyébként általában igen magas nívójú doktori értekezéseket, teljesen önállóan, direkt tudományos munkásság eredményeként ezideig 72 tudományos munka jelent meg okl. közgazdák tollából. Ezek a munkák majd mind uttörő, tehát igen nagy fontossággal bírnak. Nem egy már feldolgozott pl. jogi kérdés újabb verziói, hanem kitaposott utak és iránytadó tapasztalatok nélkül választott témáknak önálló, felelősségteljes feldolgozásai. És hány ilyen munka csak azért nem jelent meg könyvalakban, mert a mai viszonyok közt fiatal szerző revelálására nem vállalkozhatik kiadó! Bent az egyetemen, a szemináriumokban, a tanársegédek, gyakornokok részéről, minden anyagi és legtöbbször erkölcsi ellenszolgáltatás reménye nélkül is olyan komoly, tervszerű tudományos munka folyik, ami előtt megilletődötten és nem a támadás pózában kellene megállni mindenkinek.

A KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR ANYAGI SZÜKSÉGLETEI

Ami már most a Közgazdaságtudományi Kar *anyagi szükségleteit* illeti, elmondhatjuk, hogy soha kulturintézmény olcsóbban, úgyszólván fillérékért, nem végzett még ennyire nagy és értékes munkásságot.

Ugy hisszük, nem is kellene továbbmennünk, mint rámutatni az 1932—33. évi költségvetés azon adataira, amelyek szerint a Közgazdaságtudományi Karra az állam összesen (tehát dologi és személyi kiadásokat egyaránt beleértve) 386.360 pengőt fog költeni, amivel szemben azonban 45.000 pengőt bevételezvéen tandíjjövedelem címén,

a Közgazdaságtudományi kar nettó támogatása az állam részéről mindössze 341.360 pengőt tesz ki.

Ez az összeg önmagában véve is annyira csekély, hogy megtakarítása egy 800 milliós budgetben nem képezheti bevált kulturintézmények megszüntetésének indokát.

Különösen szembetűnik azonban ezen összeg csekélyisége, ha néhány más egyetem adataival állítjuk azt szembe.

Igy: a Muegyetem 1932—33. evi koltselgeloiranyzata: 1,508.180 P, a pecsi egyetemé 2,231.450 P, a szegedi egyetemé 2,375.130 P, a debreceni egyetemé pedig 3,168.450 P.

Teny az, hogy fenti szamokban a klinikak fenntartasa is bennfoglaltatik, ha azonban a teteleket szetboncolva vizsgaljuk, azt latjuk, hogy a tisztan tudomanyegyetemi reszek dotacioja is messze felulmulja a Kozgazdasagtudomanyi Karat.

Nem mehetunk el e teny mellett anelkul, hogy ra ne mutatnank annak furcsasagara, hogy azok, akik a negy jogi fakultas osshasonlit-hatatlanul nagyobb allami koltselgeit soha nem teszik kifogas targyava, a Kozgazdasagtudomanyi Kar 340 ezer pengos koltselgeloiranyzatat soknak es eppen ezert lefaragandonak talaljak.

A Kozgazdasagtudomanyi Kar *dologi dotacioja* egy egészen komikusan ható kicsiny osszeg: 35.000 P! Ebbol kell a Karnak osshes tudomanyos munkassagahoz, tanugyi kiserleteihez, epuleteinek fenntartasahoz, a vilagitás, futés, papir, irószér, stb. beszerzeséhez szukselges kiadasokat teljesiteni! Mondanunk sem kell, hogy ez csakis ugvalik lehetselgessé, hogy az egyes professzorok tanszelkuk szukselgleteit a saját zsebuikbol fedezik.

Ha az egyetemek által beszolgaltatandó osshzegeket nézzuk, azt látjuk, hogy a debreceni egyetemnek 48.000 pengót (dologi kiadasai 2.7%-át) kell beszolgaltatnia, a pecsi egyetemnek 59.500 P-t (2.7%), a szegedi egyetemnek 65.000 P-t (5.6%), a Muegyetemnek 61.500 P-t (19%), a Kozgazdasagtudomanyi Karnak pedig 45.000 P-t, vagyis a dologi kiadasok 128%-át!

Még tanulsagosabb azonban a kiadasoknak a hallgatok szamaval való egybevetése.

Az egy hallgatora esó állami áldozatok így alakulnak: a Muegyetem egy hallgatorja évenkint kb. 1000 P-jébe kerül az államnak; a pecsi egyetemé kb. 1200 P-be; a debreceni egyetemé kb. 1700 P-be; a szegedi egyetemé kb. 2000 P-be,

a Kozgazdasagtudomanyi Kar egy hallgatorja pedig mindossze 276 pengőjébe kerül az államnak!

Láttuk most már az osshes szempontokat, amelyek a Kozgazdasagtudomanyi Kar megszüntetése, vagy beolvasztása kérdésében tekintetbe jöhetnek.

**AZ ELÖBBIEKBÖL FOLYÓ KÖVETKEZTETÉSEK
A KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR TOVÁBBI
SORSÁRA**

Megállapithatjuk tehát, hogy a megszüntetés mellett egyetlen komoly józan érv sem merülhet fel.

Hogy a Kozgazdasagtudomanyi Kar munkassagára szukselg van, azt úgy hisszük minden, valamennyire is tisztan látó közéleti funkcionárius tudja és vallja. Eszerint tehát legfeljebb anyagi okai lehetnének a megszüntetésnek. Ennek viszont ellentmond egyrészt a fenntartásra

fordított összeg abszolút csekélysege, másrészt pedig az, hogy még ez a számításba sem jöhető összeget is csak 4—5 év *mulva lehetne* megtakarítani, mert az nem vitatható, hogy egy egyetemet máról-holnapra megszüntetni nem lehet.

Ily módon úgy hisszük, az egyetlen észszerű, objektív, lehetséges álláspontot szögezzük le akkor, amikor megállapítjuk, hogy a

Közgazdaságtudományi Kar megszüntetése sem kulturális, sem állampénzügyi érdekből nem indokolt, sőt annak ezen érdekek határozottan ellentmondanak.

Szó lehetne még, *más egyetemmel való egybeolvasztásáról* is, de erről ép annyira könnyű kimutatni, hogy ellentétben áll minden társadalmi, közgazdasági és állampénzügyi érdekekkel.

Két megoldás lehetőségét kolportálják e tekintetben a Közgazdaságtudományi Kar további fenntartásának ellenzői. Az egyik a teljes szétdarabolás, amelynek során a mezőgazdasági szakosztály Debrecenbe vitetnék, a kereskedelmi szakosztály két éves főiskolává alakulna, a közigazgatási szakosztály pedig a Műegyetemhez csatoltatnék. A másik lehetőség a kereskedelmi szakosztály kivételével az egész Közgazdaságtudományi Karnak a Műegyetemhez való csatolását tartja kívánatosnak.

Az első megoldásról szinte kár kimutatni, hogy teljesen elhibázott, annyira kézenfekvő lévén ez a körülmény.

Először is: ezzel a szétdarabolással a Közgazdaságtudományi Kar különböző szakosztályainak együttműködésén alapuló nevelés, a koedukáció megszűnnék, aminek fontosságát pedig, úgy érezzük, nem lehet eléggé hangsúlyozni. Az a szerencsés összeműködés és komplementaritás, ami az egyes szakosztályok tantervében jelenleg megnyilvánul, biztosíthatta csupán azt, hogy a Karon nevelt kereskedő nem csak-kereskedőként, a mezőgazda nem csak-mezőgazdaként, a közigazgatási tisztviselő nem csak bürokrataként hagyta el az Egyetemet, hanem minden közgazdaságtudományi kari végzett magában egyesíti minden fontos közgazdasági, szociális, közigazgatási és jogi kérdés szükséges ismereteit és ezzel nem egyoldalú, hanem a modern életviszonyok által megkövetelt széles, organikus tudással kezdheti meg tevékenységét a társadalom javára. Ezt a felbecsülhetetlen előnyét a jelenlegi Közgazdaságtudományi Kari képzésnek a szétdarabolás teljesen fönkretenné.

De emellett a mezőgazdasági szakosztály Debrecenbe vitelének minden kulturális és anyagi érv ellentmond. Nem célunk itt elismételni *az érdekképviseletek által több ízben letárgyalt és felsorakoztatott érveket*, amelyek e mégis csak legkompetensebb forrásból mutatnak rá a debreceni megoldás lehetetlenségére, csak a következőket kívánjuk megjegyezni.

Az akadémia feladata a gyakorlati szakoképzés lévén, a mezőgazdaság elméleti tudományos fejlesztésére szükség van egy külön egyetemi szervezetre. Ez pedig azért nem lehet vidéken, tehát pl. Debrecenben, mert a vidéki városoknak hiányzanak az ilyen munkához elengedhetetlen intézményei, amelyek viszont a fővárosban mind együtt vannak. Ez annyit jelent, hogy pl. azon professzorok helyett, akik most más főhivatásuk mellett a Közgazdaságtudományi Kar mezőgazdasági

szakosztályán is előadnak, vidéken külön tanszékeket, külön kiadásokkal kellene létesíteni. Ugyanez vonatkozik azokra a tanszékekre is, amelyek a fővárosban a Közgazdaságtudományi Kar nélkül is fennállottak, amelyeket tehát a Kar külön áldozatok nélkül vesz igénybe. Ezen intézeteket vidéken külön, ujonnan kellene létesíteni.

Ily módon tehát a debreceni, vagy más vidéki megoldás, a nagy, fentebb vázolt kulturális káron kívül igen érzékeny tulkiadásokat is jelentene az államkincstárra, amire a mai viszonyoi mellett gondolni sem szabad.

A műegyetemi fuzió kérdésében hasonlóan ugyanez lehet csak az objektív álláspont.

Legelőször is azt a kérdést kell felvetni: milyen előnyt jelentene a műegyetemi fuzió? Kénytelenek vagyunk megállapítani, hogy semmi-lyent.

A közigazgatási nevelését azért nem, mert ez, ahogy fentebb kimutattuk, a Közgazdaságtudományi Kar jelenlegi szervezetében a legjobb, de mindenesetre a szétdarabolás bármily formájánál jobb megoldást talált.

Az anyagi szempontokét szintén nem, mert a műegyetemi fuzió nemcsak hogy nem adna megtakarítást, de a Közgazdaságtudományi Kar amugy is túlon túl resztringált költségvetésével szemben nem is jelentéktelen többletkiadásra vezetne.

Nagyon nyomatékosan hívunk fel mindenkit arra, hogy ezt a kérdést tegye lelkiismeretének és objektív kritikájának kérdésévé, ne-hogy olyan egyoldalú szempontok és törekvések legyenek döntő hatással ez ügy végleges rendezésére, amelyek szükségképen kulturbot-rányhoz vezetnek el és jövőtehetetlen hibákat idéznek elő.

A Közgazdaságtudományi Kar jelenlegi munka-szervezetében a leg-
vérmesebb reményeket is felülmúló eredményeket ért el, ahogy azt fen-
tebb kimutattuk. *Ha tehát formális állapota végső rendezést kíván is, ezt
nem szabad a nagyszerűen bevált tartalmi struktúra rovására elintézni.*

Igenis, a mi felfogásunk is az, hogy a Közgazdaságtudományi Kar
ügyét véglegesen rendezni kell, mert jelen állapota csak állandó, bár
indokolatlan támadások céltáblájává tesz, ami az egyetemen folyó mun-
ka rovására megy. Allítjuk, akik mindezen keresztülméntünk, hogy ko-
moly, hasznos munkánknak, amellyel az életre készültünk csak egyetlen
gátlása, egyetlen állandó fékezése volt és ez: a folytonos megszü-
ntetési, vagy beolvasztási tendencia.

Hogy miért kellett és kell hosszú évek óta izgalomban, feszültség-
ben tartani, elkedvetleníteni és a közéleti objektivitásból kiábrándítani
a csak komolyan tanulni akaró, politikai kulisszamanőverektől degusz-
tált ifjúságot, nem tudjuk.

De azt tudjuk, hogy ezt a helyzetet meg lehet és meg is kell szün-
tetni.

Egyszerűen, anyagi és kulturális áldozatok nélkül kínálkozik a meg-
oldás: a Közgazdaságtudományi Kart önálló, minden további támadást
kizáró egyetemmé kell átszervezni. Nem azt mondjuk: »fejlesztetni«,
mert erre nincs is szükség. Az önállósítás pusztán formális aktussal elin-

tézhető. *Ez egy filléryi többkiadást nem jelentene!* Mert miről van szó? Több katedrára, több személyzetre, több dologi kiadásra, egyáltalában sem tudományos szervezeti, sem gazdasági szervezeti változásra nincs szükség. Az önállósítás csupán egy néhány soros törvénybe és a Kar jelenlegi feliratainak átfestésébe kerülne. Ezen pedig nem szabad fennakadnia ennek a régóta huzódó ügynek! *Ez ellen az érv ellen nem tud senki objektív és konkrét formában harcolni — ezt állítjuk!*

De ha — feltéve, bár meg nem engedve — most, ebben a pillanatban volna is akadálya az önállósításnak, úgy az annak legfeljebb eltolását, de nem elejtését jelentheti. És addig is, míg ténylegesen megvalósulhat, a jelenlegi bizonytalan helyzet a kormány egy elvi deklarációjával rendezhető volna, amelyben a kormány minden megszüntetési és beolvasztási törekvésnek egyszersmindenkorra elejét véve, leszögezné magát a Közgazdaságtudományi Kar mihamarabbi önállósítása mellett.

Mivel ez a köznek és államkincstárnak egyaránt érdeke, meg vagyunk győződve arról, hogy ezen *deklarációnak semmi akadálya nem lehet.*

Mindezeknek egybevetése után, súlyosbbitva az érdekképviseltek imént megnyilatkozott egyöntetű állásfoglalásával Karunk önállósítása érdekében, van szerencsém a következő *határozati javaslatot* betérjeszteni, azzal a kéréssel, hogy azt elfogadni méltóztassanak.

HATÁROZATI JAVASLAT

Nagyméltóságú Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter Ur!

Kegyelmes Urunk!

Az Országos Közgazda Kongresszus mély aggodalommal mutat rá arra a veszélyre, amely a budapesti kir. magy. egyetemi Közgazdaságtudományi Kar megszüntetéséből, vagy bármely más egyetemmel való egybeolvasztásából ezen Kar munkásságára, az érintett diplomásokra és nem utolsósorban az egész magyar társadalmi és közgazdasági életre származnék.

Az Országos Közgazda Kongresszus úgy látja, hogy a Közgazdaságtudományi Kar eredményes munkásságára igenis szükség van, ami más egyetemmel való fuzió esetén nem volna biztosítható.

Évtizedek óta minden közéleti tényező arra buzdítja a pályaválasztás előtt álló ifjak szüleit, hogy gyermekeiket ne latejnernek, hanem közgazdasági életpályákra képezzék ki. Ennek a társadalmi szükségszerűségnek eredményeként, évtizedes küzdelem után, amelyben a mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi érdekképviseltek, valamint a társadalom egyaránt kivették részüket, a törvényhozás megalkotta a Közgazdaságtudományi Kart.

Ez az egyetem azóta a legszebb eredményeket mutatta fel. Oklevelesei mind a gyakorlati életben, mind pedig az állami és önkormányzati igazgatás különböző ágaiban kitűnően megállották helyüket és a gyakorlati életben történt elhelyezkedésük nagy arányszámánál fogva, az

egyéb szellemi pályákra gravitáló diplomások elhelyezkedési lehetőségeit nem csökkentették.

De utal az Országos Közgazda Kongresszus arra a körülményre is, hogy a megszüntetés, vagy beolvasztásból az államkincstárnak sem származna haszna, egyrészt azon összeg csekélységénél fogva, amibe a Közgazdaságtudományi Kar fenntartása jelenleg kerül, másrészt, mivel ezen összeg megtakarítása a Kar megszüntetése esetén csak 4—5 év múlva jelentkeznék, a fuzió pedig egyetlen filléryi megtakarítást sem, sőt föbblekadást eredményezne.

Miután tehát a Közgazdaságtudományi Kar jelenlegi munkásságának változatlan biztosítása általános társadalmi és közgazdasági érdek, az Országos Közgazda Kongresszus szükségesnek látja, hogy mintegy 1000 közgazda, mezőgazda és felsőkereskedelmi iskolai tanár leg-tisztább meggyőződésének és első lelki szükségének a következő határozati javaslatban adjon kifejezést.

„Az Országos Közgazda Kongresszus egyhangu határozatban állást foglal a budapesti kir. magy. tudományegyetemi Közgazdaságtudományi Kar megszüntetése, vagy bármilyen formában leendő beolvasztása ellen, mert ezen Kar működését Magyarország társadalmi és közgazdasági életében egyaránt elengedhetetlenül fontosnak tartja és mert nem lát semmi olyan állampénzügyi okot, amely a megszüntetést, illetve beolvasztást szükségessé tenné. Egyben felirattal fordul a törvényhozás mindkét házához és kéri, hogy ezen egyetlen gyakorlati életre nevelő egyetemünk munkájának intézményes biztosítására a budapesti kir. magy. tudományegyetemi Közgazdaságtudományi Kar „Széchenyi István Közgazdasági Egyetem” néven, véglegesen önállósíttassék.”

Mély tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, hogy legtisztább meggyőződésünkből fakadó és az életben szerzett tapasztalatok által igazolt álláspontunkat nagybecsű figyelmére méltatni kegyeskedjék.

Fogadja Nagyméltóságod mély tiszteletünk nyilvánítását, mellyel alázatos szolgálai

ORSZÁGOS KÖZGAZDA KONGRESSZUS ORSZÁGOS KÖZGAZDA TESTÜLET

névén

Dr. Béli Béla

előadó

névén

Dr. Schäfer László

ügyv. elnök

ÉS A KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR VÉGZETT HALLGATÓI

(Csatlakozások a tuloldalon!)

S. Senné Andor

Erdeélyi Lány

Lacozny

Hovátk

Hannaly Gy

Blencsicsky Odó

Gárdosy Kálmán

Simonlanti

Püsterházy

Horváthy

Mannarzsán

Pauerföld

Doárra Lászlón

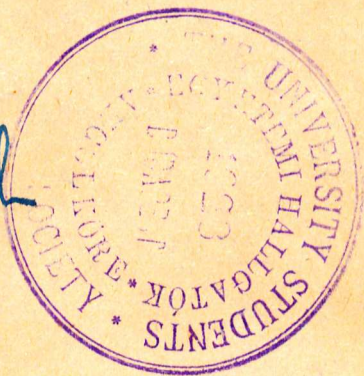
Stohmshung

Leung Liglo

John L

Styubh

Eric Faber